

OBSAH

PŘEDMLUVA	6
ÚVOD DO STUDIA PSYCHOLOGIE	7
1. ČLOVĚK OSOBNOSTÍ	11
1.1 Vymezení termínu osobnost v psychologii	11
1.2 Vývoj (geneze) osobnosti.....	11
2. JAKÝ ČLOVĚK JE	16
2.1 Povaha citů – temperament	16
2.2 Základní vlastnosti citů	18
2.3 Citové kvality	21
3. CO ČLOVĚK MŮŽE.....	27
3.1 Utváření schopností člověka – inteligence.....	27
3.2 Nabývání vědomostí a dovedností - učení	34
4. CO ČLOVĚK CHCE	38
4.1 Motivace chování	38
4.2 Obsah motivačního procesu: potřeby, zájmy, postoje, hodnoty	40
5. PSYCHOLOGIE DUŠEVNÍHO VÝVOJE	47
5.1 Podmínky duševního vývoje	47
5.2 Zákony vývojových změn	50
5.3 Periodizace duševního vývoje.....	52
6. DUŠEVNÍ VÝVOJ V OBDOBÍ DĚTSTVÍ	59
6.1 Období prenatální, novorozenecké a kojenecké.....	59
6.2 Batole	65
6.3 Předškolní věk	68
6.4 Mladší školák	72
7. DUŠEVNÍ VÝVOJ V OBDOBÍ DOSPÍVÁNÍ	78
7.1 Prepuberta.....	78
7.2 Puberta.....	80
7.3 Adolescence	84
8. DUŠEVNÍ ZMĚNY V DOSPĚLOSTI	90
8.1. Mladá dospělost (20 – 30 let).....	90
8.2. Střední dospělost (30-45 let)	94
8.3. Starší dospělost (45-60 let).....	96
9. DUŠEVNÍ ŽIVOT VE STÁŘÍ	92
9.1. Rané stáří (60 – 75 let)	93

9.2. Pravé stáří (období po 75. roce života)	105
10. ZDRAVOTNICKÁ PSYCHOLOGIE	99
10.1. Vymezení pojmu	99
11. ZDRAVÍ A NEMOC	102
11.1. Zdraví	102
11.2. Nemoc	103
12. PSYCHOLOGICKÁ PROBLEMATIKA NEMOCNÉHO	106
12.1. Postoj k nemoci	106
12.2. Omezení životních potřeb	109
12.3. Omezení soukromí	112
12.4. Osobnostní vlastnosti nemocného	114
12.5. Změny v prožívání a chování během nemoci.....	116
12.6. Členění nemocných podle druhu onemocnění	118
12.7. Méněcennost.....	119
12.8. Psychologie ambulantně léčeného a hospitalizovaného nemocného	120
12.9. Sdělení diagnózy	121
13. PSYCHOLOGICKÁ PROBLEMATIKA NEMOCI	123
13.1. Postoj zdravotníka a nemocného k nemoci	123
13.2. Autoplastický obraz nemoci.....	124
13.3. Ambivalentní prožívání nemoci	125
13.4. Prožívání nemoci v čase	126
13.5. Vztahy mezi tělesnou a duševní stránkou nemoci.....	127
14. BOLEST, STRACH A ÚZKOST V NEMOCI.....	130
14.1. Bolest a reakce nemocného	130
14.2. Prožitky strachu a úzkosti	136
15. NEMOC JAKO SVÍZELNÁ ŽIVOTNÍ SITUACE.....	141
15.1. Svízelná situace	141
15.2. Reakce na svízelnou situaci.....	144
15.3. Zvládání nemoci a těžkých životních situací	147
16. ZDRAVOTNÍK A NEMOCNÝ.....	150
16.1. Osobnost zdravotníka	150
16.2. Vztah mezi zdravotníkem a nemocným	151
16.3. Úroveň chování zdravotníků k nemocným	158
16.4. Vztahy mezi nemocným, rodinou a zdravotníky	160
16.5. Iatropatogenie.....	161
16.6. Hospitalismus a nemocný.....	162
17. DOROZUMÍVÁNÍ SE MEZI ZDRAVOTNÍKEM A NEMOCNÝM	165
17.1. Pozorování ve zdravotnictví.....	165

17.2. Komunikace ve zdravotnictví.....	169
17.2.1. Verbální komunikace	170
17.2.2. Rozhovor - základ psychosociální komunikace	174
17.2.3. Neverbální komunikace.....	181
17.2.4. Empatie.....	185
17.2.5. Způsoby chování - asertivní chování	187
18. PSYCHOLOGICKÉ PROBLÉMY NEMOCNÝCH PODLE DRUHU NEMOCI	189
18.1. Uplatnění psychologie v chirurgii a ortopedii	189
18.2. Uplatnění psychologie ve vnitřním lékařství.....	190
18.3. Uplatnění psychologie v dětském lékařství.....	191
18.4. Uplatnění psychologie v ženském lékařství	192
18.5. Uplatnění psychologie u nemocných s mentálním, smyslovým a tělesným defektem	193
18.6. Uplatnění psychologie u starších nemocných, nevléčitelně nemocných a umírajících.....	194
18.7. Umírání a etika	196
ZÁVĚR.....	203
LITERATURA K DALŠÍMU STUDIU	204